

Opravična št.:

Up-731/16, Up-742/17

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2019:Up.731.16

Akt:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1769/2016 z dne 14. 6. 2016 v zvezi s I. točko izreka sklepa Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 0963 I 1353/2013 z dne 24. 2. 2016

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1046/2017 z dne 7. 6. 2017 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 2673 I 2526/2015 z dne 13. 1. 2017

Izrek:

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1769/2016 z dne 14. 6. 2016 v zvezi s I. točko izreka sklepa Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 0963 I 1353/2013 z dne 24. 2. 2016 se zavrne.

Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1046/2017 z dne 7. 6. 2017 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 2673 I 2526/2015 z dne 13. 1. 2017 se zavrne.

Evidenčni stavek:

Ustavna pravica do učinkovitega sodnega izvršilnega postopka se ne razteza na avtonomno odločitev zasebnega subjekta, ki je ni mogoče sodno preizkusiti.

Geslo:

1.5.51.2.6 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Zavrnitev ustavne pritožbe.

5.3.13.2 - Temeljne pravice - Državlanske in politične pravice - Procesna jamstva, pravica do obrambe in poštenega sojenja „(19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31)“ - Dostop do sodišč.

5.2 - Temeljne pravice - Enakost „(14.2)“.

1.5.5.2 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Ločena mnenja članov - Odklonilna mnenja.

1.4.10.6 - Ustavno sodstvo - Postopek - Vmesni postopki - Izločitev sodnika.

Pravna podlaga:

Člen 59.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:

✘

Dokument v PDF obliki:

[Up-731-16, Up-742-17.pdf](#)

[Up-731-16, Up-742-17 Odklonilno LM dr. Pavčnik.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-731/16-25

Up-742/17-21

14. 3. 2019

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavnih pritožbah Odvetniške zbornice Slovenije, Ljubljana, na seji 14. marca 2019

odločilo:

1. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1769/2016 z dne 14. 6. 2016 v zvezi s I. točko izreka sklepa Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 0963 I 1353/2013 z dne 24. 2. 2016 se zavrne.

2. Ustavna pritožba zoper sklep Višjega sodišča v Ljubljani št. I Ip 1046/2017 z dne 7. 6. 2017 v zvezi s sklepom Okrajnega sodišča v Ljubljani št. 2673 I 2526/2015 z dne 13. 1. 2017 se zavrne.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnica (v izvršbi upnica) je v dveh izvršilnih zadevah (proti različnima dolžnikoma) predlagala izvršbo denarnih terjatev na podlagi pravnomočnih odločb disciplinske komisije prve stopnje Odvetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju pritožnica ali OZS). V obeh zadevah je Okrajno sodišče najprej izdalo sklepa o izvršbi, potem pa je ugodilo ugovoroma dolžnikov, razveljavilo sklepa o izvršbi in opravljena izvršilna dejanja ter zavrnilo predloga za izvršbo. Višje sodišče je zavrnilo pritožbi pritožnice. V obeh zadevah sta sodišči prve in druge stopnje po ugovoru dolžnikov sprejeli enako temeljno stališče: odločbe disciplinske komisije OZS niso izvršilni naslov, ki bi bil lahko podlaga za sodno izvršbo, in sicer zato, ker tega izrecno ne določa noben zakon ali drug predpis. Tretji odstavek 65. člena Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14 in 46/16 – v nadaljevanju ZOdv) naj bi določal le izvršljivost take odločbe, kar pa naj še ne bi pomenilo, da ji je priznana lastnost izvršilnega naslova v smislu 3. točke drugega odstavka 17. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14, 54/15 in 11/18 – v nadaljevanju ZIZ). Višje sodišče v izpodbijanih sklepih našteva primere nekaterih zakonskih določb na drugih pravnih področjih, ki različnim odločbam (tudi disciplinskim) izrecno podeljujejo lastnost izvršilnega naslova, in opozarja, da ZOdv take določbe nima.

2. V prvi ustavni pritožbi (Up-731/16) pritožnica zatrjuje kršitve 14. in 23. člena Ustave. Meni, da iz pravice do učinkovitega sodnega varstva izhaja, da ima pravico do sodne izvršbe pravnomočne disciplinske odločbe, s katero je bila odvetniku izrečena denarna kazen, za katero je rok za prostovoljno izpolnitev obveznosti (paricijski rok) že potekel. Sklicuje se na prepoved samopomoči. Po mnenju pritožnice je ozka jezikovna razlaga tretjega odstavka 65. člena ZOdv protiustavna, ker onemogoča uveljavljanje pravice do sodnega varstva, obenem pa pripelje do neenake obravnave pritožnice v primerjavi z delodajalci, ki izdajajo disciplinske odločbe, ki so izvršilni naslov. Sodišče naj bi se opisanim protiustavnim posledicam moglo izogniti z namensko razlago ZOdv, s katero bi ga napolnilo z vsebino, "v kateri je upoštevan duh ustavnih pravic". Le dopolnjevanje jezikovne razlage z drugimi metodami razlage naj bi dalo pravi smisel določbi v kontekstu zakona, ustavnih pravic in pravnega sistema kot celote. Pritožnica meni, da je zakonodajalec dejansko želel omogočiti izvrševanje disciplinskih odločb v sodnem postopku, vendar je tretji odstavek 65. člena ZOdv nenatančno oblikoval.

3. Tudi v drugi ustavni pritožbi (Up-742/17) pritožnica zatrjuje kršitve 14. in 23. člena Ustave in jih utemeljuje z enakimi razlogi kot v prvi ustavni pritožbi.

4. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom št. Up-731/16, Up-742/17 z dne 25. 1. 2018 ustavni pritožbi zoper sklepa Višjega sodišča v Ljubljani sprejel v obravnavo. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je Ustavno sodišče o tem obvestilo Višje sodišče. V skladu z drugim odstavkom 56. člena ZUstS je Ustavno sodišče sklep o sprejetju ustavnih pritožb in ustavni pritožbi (vsakemu tisto, ki se nanaša nanj) vročilo dolžnikoma iz izvršilnega postopka (v nadaljevanju nasprotna udeleženca oziroma prvi nasprotni udeleženec in drugi nasprotni udeleženec).

5. Prvi nasprotni udeleženec (Up-731/16) je odgovoril na ustavno pritožbo. Meni, da v nobenem zakonu ni določeno, da so disciplinske odločbe OZS izvršilni naslov. Te odločbe naj bi bile le izvršljive. Navedeno naj bi sicer izhajalo že iz jezikovne razlage ZOdv, vendar naj bi za to obstajali globlji vsebinski in sistemski razlogi. Po mnenju prvega nasprotnega udeleženca bi bil ZOdv, če bi določal odločbi disciplinske komisije lastnost izvršilnega naslova, protiustaven. Razlogi za to naj bi bili: OZS za izdajanje disciplinskih odločb nima javnega pooblastila, zoper te odločbe po ustaljeni sodni praksi ni nobenega sodnega varstva.

6. Na ustavno pritožbo je odgovoril tudi drugi nasprotni udeleženec (Up-742/17). Ustavnemu sodišču predlaga, naj ustavno pritožbo zavrne kot neutemeljeno. Neuspeh z izvršitvijo disciplinske odločbe naj bi bilo treba pripisati postopkovno napačnemu ravnanju pritožnice. Drugi nasprotni udeleženec namreč meni, da je bilo pritožnici sodno varstvo njene terjatve iz naslova denarne kazni zagotovljeno s tem, da je imela možnost sprožiti izvršilni postopek na podlagi verodostojne listine – "izpiska odprtih postavk".

7. Odgovora nasprotnih udeležencev sta bila vročena pritožnici, ki v odzivu nanju vztraja pri stališčih iz ustavne pritožbe.

B.

8. Pritožnica zatrjuje kršitve 14. in 23. člena Ustave. Ustavno sodišče je najprej obravnavalo

očitke o neskladju izpodbijanih sodnih odločb s pravico do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave. Bistvo teh očitkov je v prepričanju pritožnice, da ji Ustava daje pravico, da v sodnem postopku doseže prisilno izvršitev pravnomočne disciplinske odločbe, s katero je odvetniku izrekla denarno kazen.

9. Sodišča so v izpodbijanih odločitvah razlagala tretji odstavek 65. člena ZOdv, ki se glasi: "Odločbe disciplinskih organov Odvetniške zbornice Slovenije so izvršljive." Sprejela so stališče, da disciplinske odločbe OZS niso izvršilni naslov, ki bi bil lahko podlaga za sodno izvršbo na podlagi ZIZ. Pritožnica trdi, da je tako stališče v neskladju z njeno ustavno pravico do sodnega varstva.

10. OZS je pravna oseba zasebnega prava, v katero se obvezno združujejo odvetniki, ki opravljajo odvetniški poklic v Republiki Sloveniji (41. člen ZOdv). Ena od pomembnih (obveznih in zakonsko predvidenih) nalog OZS je izvajanje disciplinske oblasti nad odvetniki. Odvetnik mora namreč vestno opravljati odvetniški poklic in je odgovoren za kršitve dolžnosti pri njegovem opravljanju (prvi odstavek 59. člena ZOdv).

11. Zakonska podlaga za sankcioniranje odvetnikov v disciplinskih postopkih je v VIII. poglavju ZOdv. Disciplinske ukrepe, ki se lahko v disciplinskem postopku izrekajo odvetnikom (opomin, ukor, denarna kazen in odvzem pravice opravljati odvetniški poklic), je ZOdv določil v prvem odstavku 61. člena. Statut Odvetniške zbornice Slovenije^[1] določa dejanja, ki pomenijo kršitev dolžnosti pri opravljanju odvetniškega poklica (prvi odstavek 60. člena ZOdv).

12. Disciplinski ukrepi so podrobneje urejeni s Statutom OZS (tretji odstavek 61. člena ZOdv). Denarna kazen se sme izreči v mejah razpona, ki ga določi OZS s splošnim aktom (prvi odstavek 61.a člena ZOdv). Po 80. členu Statuta OZS je ta razpon od 500 do 5.000 EUR. Odvetnika denarno kaznuje disciplinska komisija ali disciplinsko sodišče.^[2]

13. Pritožnica navaja, da so ji sodišča preperečila uveljavitev sodnega varstva z ozko jezikovno razlago tretjega odstavka 65. člena ZOdv ("odločbe disciplinskih organov OZS so izvršljive") v zvezi s 3. točko drugega odstavka 17. člena ZIZ, po kateri je izvršilni naslov, na podlagi katerega sodišče dovoli izvršbo, tudi "druga izvršljiva odločba ali listina, za katero zakon, ratificirana in objavljena mednarodna pogodba ali pravni akt Evropske unije, ki se v Republiki Sloveniji uporablja neposredno, določa, da je izvršilni naslov".

14. Ustavna pravica do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave po ustaljeni ustavnosodni presoji vsebuje tudi pravico v izvršilnem postopku zahtevati in doseči prisilno izvršitev (uveljavitev) sodne odločbe, s katero je sodišče odločilo o kakšni pravici ali obveznosti za primer, če dolžnik svoje obveznosti sam ne izpolni. Ker sta namen in cilj sodnega varstva dokončno dosežena šele z uresničitvijo določene pravice oziroma pravnega razmerja, morajo biti stranki, ki ji je bila v sporu s pravnomočno odločbo priznana pravica, dana možnost in sredstva, da to pravico tudi dejansko uveljavi.^[3] Učinkovit izvršilni postopek je neločljiv element pravice do sodnega varstva.^[4]

15. Za odločitev o ustavni pritožbi niso upoštevne trditve prvega nasprotnega udeleženca, s katerimi ta uveljavlja različne procesne kršitve v disciplinskem postopku. Ustavno sodišče odloča le o tem, ali so bile pritožnici kršene človekove pravice v sodnem izvršilnem postopku, ki se je vodil zoper prvega nasprotnega udeleženca na podlagi pravnomočnih disciplinskih odločb OZS.

16. Pritožnica trdi, da je sodišče na podlagi 23. člena Ustave dolžno prisilno izvršiti disciplinsko odločbo poklicne organizacije zasebnega prava, s katero je bila odvetniku izrečena denarna kazen. Tak zaključek je zmoten. Pri izreku denarne kazni ne gre za izvrševanje nalog, ki bi bile zbornici podeljene z javnim pooblastilom.[5] Odločitev o discipliniranju z denarno kaznijo po ustaljeni upravnosodni praksi zato ni podvržena sodni presoji v upravnem sporu.[6] Ustavna pravica do učinkovitega sodnega izvršilnega postopka se ne razteza na avtonomne odločitve zasebnega subjekta, ki jih ni mogoče sodno preizkusiti. Zato stališče sodišč, da izvršljive disciplinske odločbe OZS o denarni kazni niso izvršilni naslov, ki bi bil lahko podlaga za sodno izvršbo na podlagi ZIZ, ni v neskladju s pravico do sodnega varstva iz prvega odstavka 23. člena Ustave.

17. Pritožnica uveljavlja tudi kršitev načela enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave, ker naj bi bila neenako obravnavana v primerjavi z delodajalci; disciplinske odločbe teh naj bi bile po 172. členu Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr. in 52/16 – v nadaljevanju ZDR-1) izvršilni naslov.[7] Po ustaljeni ustavnosodni presoji splošno načelo enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena Ustave terja, da zakonodajalec v bistvenem enake položaje ureja enako, v bistvenem različne pa različno.[8] Pri presoji, katere podrobnosti in razlike v položajih so bistvene, je treba izhajati iz predmeta pravnega urejanja.[9] Načelo enakosti pred zakonom morajo spoštovati tudi sodišča.

18. Disciplinski ukrep denarne kazni delavcu in disciplinski ukrep denarne kazni odvetniku sta bistveno različno urejena. ZDR-1 delavcu zoper sklep o denarni kazni omogoča sodno varstvo. ZOdv odvetniku ne daje sodnega varstva. Ker gre za v bistvenem različna položaja, sodišča niso kršila pritožnične pravice do enakosti pred zakonom.

19. Ker Višje sodišče v Ljubljani z izpodbijanima sodnima odločbama ni kršilo ustavnih pravic pritožnice iz drugega odstavka 14. člena in iz prvega odstavka 23. člena Ustave, sta ustavni pritožbi neutemeljeni. Ustavno sodišče ju je zavrnilo (1. in 2. točka izreka).

C.

20. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, DDr. Klemen Jaklič, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Sodnica dr. Dunja Jadek Pensa je bila pri odločanju v tej zadevi izločena. Ustavno sodišče je odločbo sprejelo s petimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnica in sodnik Korpič – Horvat in Pavčnik. Sodnik Pavčnik je dal odklonilno ločeno mnenje.

dr. Rajko Knez
Predsednik

[1] Statut Odvetniške zbornice Slovenije (Uradni list RS, št. 15/94, 10/95, 55/96, 4/2000, 13/02, 90/03, 131/04, 103/11, 86/13 in 41/14 – v nadaljevanju Statut OZS).

[2] Disciplinska komisija v disciplinskih zadevah odloča vedno, ko ZOdv posebej ne določa, da je pristojno disciplinsko sodišče. Disciplinsko sodišče pa odloča v disciplinskih zadevah zaradi kršitev odvetniških dolžnosti, zaradi katerih je mogoče odvzeti pravico opravljati odvetniški poklic (prvi odstavek 61.č člena in prvi odstavek 62. člena ZOdv). To ne pomeni, da mora disciplinsko sodišče, ko ugotovi disciplinsko odgovornost, vedno izreči prav navedeni najtežji ukrep (ne pa denarne kazni ali drugega disciplinskega ukrepa). Disciplinski ukrep odvzema pravice opravljati odvetniški poklic se sme določiti in izreči samo za hujše kršitve dolžnosti pri opravljanju poklica, zaradi katerih odvetnik ni vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica (drugi odstavek 61.a člena ZOdv). OZS je v 81. členu Statuta OZS določila primere, ko je ta pogoj izpolnjen.

[3] Primerjaj z odločbama Ustavnega sodišča št. Up-181/99 z dne 18. 12. 2002 (Uradni list RS, št. 7/03, in OdlUS XI, 292), 8. točka obrazložitve, št. Up-76/03, U-I-288/04 z dne 17. 3. 2005 (Uradni list RS, št. 34/05, in OdlUS XIV, 110), 12. točka obrazložitve.

[4] Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-93/03 z dne 18. 11. 2004 (Uradni list RS, št. 132/04, in OdlUS XIII, 77), 6. točka obrazložitve.

[5] Pritožnica ima sicer pomembne pristojnosti nadzora nad delovanjem odvetnikov in s tem odvetništva, ki je del pravosodja. Njeno delovanje je tako tudi v javnem interesu ustreznega delovanja pravosodja, vendar pa njen položaj v ZOdv glede izrekanja denarnih kazni ni urejen tako, da bi v tem delu izvrševala javno pooblastilo. Njene odločitve o disciplinski odgovornosti odvetnika so avtonomne.

[6] Prav tako pa naj ne bi šlo za primere, ko je v človekove pravice posegel državni organ, organ lokalne skupnosti ali nosilec javnega pooblastila. Glej npr. sklepa Vrhovnega sodišča št. I Up 37/2003 z dne 14. 9. 2006 in št. I Up 203/2015 z dne 24. 2. 2016.

[7] Prvi odstavek 172. člena ZDR-1 se glasi: "Delavcu, ki krši pogodbene ali druge obveznosti iz delovnega razmerja, lahko delodajalec v primeru ugotovljene disciplinske odgovornosti izreče opomin ali druge disciplinske sankcije, kot so npr. denarna kazen ali odvzem bonitet, če so določene v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti." Tretji odstavek 172. člena ZDR-1 določa, da je sklep delodajalca o izrečenih denarnih kaznih, zoper katerega delavec ni zahteval arbitražnega ali sodnega varstva, izvršilni naslov, ki se izvrši po pravilih, ki veljajo za sodno izvršbo.

[8] Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-186/12 z dne 14. 3. 2013 (Uradni list RS, št. 25/13, in OdlUS XX, 3), 24. točka obrazložitve.

[9] Primerjaj z odločbo Ustavnega sodišča št. Up-217/14 z dne 7. 2. 2018, 10. točka obrazložitve.

⇒

Up-731/16-26

Up-742/17-22

29. 3. 2019

Odklonilno ločeno mnenje sodnika dr. Marijana Pavčnika, ki se mu pridružuje sodnica dr. Etelka Korpič - Horvat

VPRAŠANJE POMENSKEGA JEDRA

1. Jedro problema se nanaša na to, kako naj pomensko razumemo tretji odstavek 65. člena Zakona o odvetništvu (ZOdv): "Odločbe disciplinskih organov Odvetniške zbornice Slovenije (v nadaljevanju: OZS) so izvršljive." Dilema je, ali je lastnost izvršljivosti izvršilni naslov, kot ga opredeljuje drugi odstavek 17. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ). Zakon navaja, da je izvršilni naslov tudi "druga izvršljiva odločba (...), za katero zakon (...) določa, da je izvršilni naslov."

2. Pomensko polje izvršljivosti *odločb*, kot ga zapisuje navedeno določilo ZOdv, je predmet pomenskega razumevanja. Določno je navedeno pomensko jedro, to je *izvršljivost* odločb, ni pa razločno rečeno, ali je *odločba* tudi izvršilni naslov, kot jih našteva že omenjeno določilo ZIZ. V konkretnem primeru nam jezikovna razlaga ZOdv ponuja pomenski okvir, ki ga je treba osvetliti vsaj še s sistematično in z namensko razlago ter z načelom vladavine prava iz 2. člena Ustave. Če bi se tej osvetlitvi odrekli, bi ravnali mehanično in ozko formalistično: zadovoljili bi se zgolj s formo, ki je ne bi bili pripravljeni preveriti še z drugimi vidiki razlage.

3. Sistematična razlaga zahteva, da "sporno" določilo o izvršljivosti umestimo v ustavni sistem in v sistem ZOdv. OZS je organizacija, v katero se obvezno združujejo odvetniki, ki opravljajo odvetniški poklic v Republiki Sloveniji (41. člen ZOdv). Odvetništvo, ki ga izvajajo odvetniki, je "kot del pravosodja samostojna in neodvisna služba, ki jo ureja zakon." (prvi odstavek 137. člena Ustave) Pomemben vidik zakona je tudi ta, da ureja disciplinsko odgovornost, disciplinske organe in disciplinski postopek (glej 59. člen in naslednje ZOdv). Iz tega je lepo razvidno, da je odvetništvo *avtonomna služba*, a hkrati služba, ki jo *država priznava in sankcionira*. V zakonu je zato tudi predvideno, da se pravnomočna odločba disciplinske komisije prve in druge stopnje ali disciplinskega sodišča "pošlje Odvetniški zbornici Slovenije zaradi izvršitve in vpisa v evidenco izrečenih disciplinskih ukrepov ter ministru, pristojnemu za pravosodje." (drugi odstavek 65. člena ZOdv)

4. Izvršljivost odločb disciplinskih organov OZS ima *ratio*, ki je prav v tem, da se z dejansko izvršljivostjo odločb v sodnem izvršilnem postopku, če jih prizadete stranke ne udejanjijo prostovoljno, zagotavlja smisel (namen) disciplinskih ukrepov. V interesu kakovostnega odvetništva je, da se odvetnike, če je to potrebno, sankcionira in prisilno disciplinira.

5. To se v celoti ujema z načelom pravne države, ki ga mora upoštevati vsaka razlaga pravnih aktov. V obrazložitvi 2. osnutka odločbe (z dne 9. 1. 2019), ki je večina ni sprejela, je (v 23. točki) o tem rečeno tudi naslednje:

"OZS z disciplinskimi odločbami izvršuje disciplinsko oblast nad slovenskimi odvetniki – zagotavlja vestno opravljanje odvetniškega poklica in uveljavitev odgovornosti za kršitve dolžnosti pri njegovem opravljanju. Zrcalna plat ustavno zagotovljene samostojnosti in neodvisnosti odvetništva (137. člen Ustave) je zagotovo tudi zaključek, da je zaradi varstva interesov odvetniških strank ter zaradi varovanja ugleda pravosodja in integritete ter učinkovitosti sodnih postopkov nujno treba zagotoviti učinkovitost disciplinskih postopkov zoper odvetnike. Odvetništvo je namreč del pravosodja, ki ima pomembno in nenadomestljivo vlogo pri delovanju celotnega pravosodnega sistema. Po svoji funkciji ne služi samo legitimnim zasebnim interesom v družbi, ampak mora istočasno izpolnjevati tudi splošne družbene interese, ki so zlasti

v tem, da je Slovenija pravna država (2. člen Ustave)."[1]

6. Jezikovna razlaga nikoli ni in ne more biti samozadostna. Razlaga, ki hoče biti *lege artis*, mora jezikovno sporočilo in njegove možne pomene vselej dopolniti in preveriti tudi z drugimi vidiki razlage, to je zlasti s tistimi vidiki, ki so glede na kontekst odločanja osrednji.[2] V konkretnem primeru je posebej pomembno to, da pomenskega jedra o izvršljivosti odločbe, ne razlagamo osamosvojeno in samega za sebe. Kot je bilo že poudarjeno, je treba vprašanje izvršljivosti odločb disciplinskih organov OZS dopolniti še z vidiki sistematične in namenske razlage ter načela vladavine prava. Če tako ravnamo, lahko prepričljivo ugotovimo, da so tudi »sporne« odločbe izvršilni naslovi.

7. To, da so odločbe disciplinski organov OZS **izvršljive**, je pomensko jedro, ki določljivo opredeljuje pomensko polje izvršilnega naslova.[3] Bistveno je, da je prvina izvršljivosti odločb pomensko določna. Če ne bi bila, bi bilo pomensko polje naslova ohlapno in v nasprotju s tem, da morajo biti izvršilni naslovi vsaj implicitno izrecno navedeni v zakonu.[4] Prvina implicitnosti omogoča trden sklep, da so izvršljive odločbe OZS smiselno istovetne z izvršilnimi naslovi.

8. Smiselna istovetnost je tista, ki vzpostavi logično identičnost med izvršilnim naslovom iz drugega odstavka 17. člena ZIZ (zgornja premisa) in izvršljivo odločbo iz tretjega odstavka 65. člena ZOdv (spodnja premisa). Smiselna istovetnost ni sklepanje po podobnosti (*analogia iuris*), ker prav istovetnost izključuje širjenje izvršilnih naslovov z analogijo. Smiselna istovetnost ostaja v

celoti v polju zakonsko navedenih izvršilnih naslovov (načelo stroge legalnosti[5]), ki je eno od nosilnih načel izvršilnega prava.[6]

9. Večinska odločba spregleduje pomen in relativno samostojnost avtonomnega pravnega urejanja[7], ki ga Ustava in ZOdv dajeta odvetništvu. Samostojnost odvetništva kot avtonomne službe ni absolutna. Samostojnost je zelo velika pri odločanju o zadevah, ki so v pristojnosti *disciplinske komisije*. "Predsednika in enega člana za vsak senat disciplinske komisije prve in druge stopnje izvoli skupščina Odvetniške zbornice Slovenije", enega člana za vsak senat pa zbornica izbere "iz liste petih članov, ki jih za posamezno komisijo imenuje minister, pristojen za pravosodje, izmed univerzitetnih diplomiranih pravnikov z najmanj tremi leti praktičnih izkušenj pri pravnih delih po opravljenem pravniškem državnem izpitu" (četrti odstavek 61.č člena ZOdv).

Samostojnost odvetništva je bistveno ožja in omejena tedaj, ko gre za zadeve, ki so v pristojnosti *disciplinskega sodišča*. To odloča o tistih kršitvah "odvetniških dolžnosti, zaradi katerih je mogoče odvzeti pravico opravljati odvetniški poklic, delo oziroma prakso v odvetniški pisarni" (prvi odstavek 62. člena ZOdv). Posebnost pri delu disciplinskega sodišča je, da sta v senatu dva sodnika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije in trije odvetniki, predsednik senata pa je sodnik (prvi odstavek 62. člena ZOdv). Zoper odločitev disciplinskega sodišča je dovoljena pritožba; o njej odloča Vrhovno sodišče Republike Slovenije v senatu petih sodnikov (drugi odstavek 62. člena ZOdv).

10. Večinska odločitev se tem odtenkom o odločanju disciplinske komisije in disciplinskega sodišča izogne. V naravi avtonomnega pravnega urejanja je, da je treba tiste disciplinske kršitve, pri katerih ni mogoče izreči najstrožjega disciplinskega ukrepa (to je odvzeti pravico opravljati odvetniški poklic oziroma delo v odvetniški pisarni), prepustiti večji stopnji avtonomnega

pravnega odločanja. V primerih te vrste je dolžnost države, da izvršljive odločbe disciplinske komisije sankcionira.

11. Morebitno nezaupanje do avtonomnega razreševanja lažjih disciplinskih zadev ni smiselno in je v nasprotju z načelom učinkovite pravne države. Država ne sme biti, rečeno s prisposodbo, "vsemogočna". Njena naloga je, da avtonomnost tako kvalificiranega združenja, kot je odvetništvo, podpira, za sebe pa naj zadrži, da odloča le o tistih zadevah, ki so eksistenčno najbolj pomembne. V to domeno sodijo zadeve, ki so v pristojnosti disciplinskega sodišča, ne pa tudi zadeve, o katerih odločata disciplinska komisija prve in druge stopnje.

12. To so pglavitni razlogi, da z odločitvijo in nosilnimi razlogi odločbe št. Up-731/16, Up-742/17 ne soglašam.

dr. Marijan Pavčnik
Sodnik

dr. Etelka Korpič – Horvat
Sodnica

[1] Na tem mestu je opomba 23: "K. Plauštajner, Člen 137 (odvetništvo in notariat), v: L. Šturm (ur.): Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 937."

[2] O tem razpravljam tudi v pritrdilnem ločenem mnenju (k zadevi U-I-181/16), ki se mu je pridružil sodnik dr. Matej Accetto.

[3] Na vprašanji problemskega jedra in problemskega polja je že leta 1914 opozoril Ph. Heck. Prek F. Waismanna (1945) je to razlagalno dvojico v Koncept prava (The Concept of Law) vgradil H. L. A. Hart. Glej A. Novak, Anglo-ameriška pravnofilozofska misel, v: A. Kaufmann, Uvod v filozofijo prava, 2. izd. Dodatek: A. Novak, M. Pavčnik, GV Založba, Ljubljana 2013, str. 274 (vključno z opombo 210), in M. Pavčnik, Argumentacija v pravu, 3., sprem. in dop. izdaja, GV Založba, Ljubljana 2013, str. 64–65 (vključno z opombo 42) in str. 80 (vključno z op. 86).

[4] Glej dikcijo drugega odstavka 17. člena ZIZ: "Izvršilni naslovi so: (...) 3. druga izvršljiva odločba, seznam ali listina, za katero zakon (...) določa, da je izvršilni naslov." Prim. J. Juhart: Civilno izvršilno pravo, Oris, Univerzitetna založba v Ljubljani, Ljubljana 1962, str. 25: "Izvršilni naslov je javna listina, s katero je materialnopravni zahtevek za dajatev, storitev, opustitev in dopustitev *ugotovljen kot izvršljiv*" (kurziva M. P.). Prim tudi S. Triva v: S. Triva, V. Belajec, M. Dika, Sudsko izvršno pravo, Opći dio, Drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Informator, Zagreb 1984, str. 44–45.

[5] Načelo stroge legalnosti želi biti kar najbolj določno. V naravi jezika in njegovega razumevanja je, da še tako stopnjevana strogost ne izključuje razumevanja. To, da tudi to, da je nekaj zelo jasno, je ugotovitev, ki je sad razumevanja zakonskega ali kakšnega drugega pravnega besedila.

[6] Glej tudi M. Dika, Gradjansko ovršno pravo, I. knjiga, Narodne novine, Zagreb 2007, str. 212.

[7] O pomenu avtonomnega pravnega urejanja glej na več mestih v A. Igljčar, T. Štajnpihler Božič,

Pogledi sociologije prava, 2. pregl. in dop. izdaja, GV Založba, Ljubljana 2018, geslo avtonomno pravo na str. 517.

⇒

Vrsta zadeve:

ustavna pritožba
ustavna pritožba

Vrsta akta:

posamični akt
posamični akt

Vlagatelj:

Odvetniška zbornica Slovenije, Ljubljana

Datum vloge:

5. 9. 2016

Datum odločitve:

14. 3. 2019

Vrsta odločitve:

odločba

Vrsta rešitve:

zavrnitev
zavrnitev

Objava:

OdlUS

Dokument:

US31826